

**Kokousaika** torstai 5.6.2025 klo 18–18.40

**Kokouspaikka** Seurakuntakoti

**Läsnä**

**jäsen**

Kaunisto Jyri, puheenjohtaja  
Eloranta Eija  
Koivu Asko, poissa § 16  
Liinaharja Kristiina  
Malin Milla, poissa  
Mäkelä Hannu  
Mäkinen Antero, poissa  
Mänki Eija  
Nissilä Minna  
Peltonen Susanna  
Penttilä Mirka, varapj  
Pura Anu  
Pärssinen Simo  
Rauhaniemi Jenni  
Rekola Sinikka  
Sironen-Hänninen Sirpa, poissa  
Toikka Päivi  
Tuovinen Tuomo  
Vainio Heikki

**varajäsen**

Peltonen Juha

**Muut läsnäolijat**

Koivulahti Juha  
Koskela Ulla

kirkkoherra  
talouspäällikkö, sihteeri

**Sisällysluettelo**

|                                                       |   |
|-------------------------------------------------------|---|
| 15. Tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus .....       | 3 |
| 16. Haudan hoito / Letkun diakoniapiirin anomus ..... | 6 |
| 17. Muut asiat.....                                   | 9 |
| 18. Valitusosoitus ja kokouksen päättäminen .....     | 9 |

Jyri Kaunisto  
puheenjohtaja

Ulla Koskela  
sihteeri

Pöytäkirjantarkastajat

Eija Mänki

Minna Nissilä

---

## 14. Kokoustiedot

### Kokouksen avaus

#### Päätösehdotus:

Kirkkovaltuusto merkitsee, että kirkkovaltuuston puheenjohtaja on kutsunut kirkkovaltuuston kokoukseen 5.6.2025 klo 18.

Kirkkovaltuuston puheenjohtaja Jyri Kaunisto avaa kokouksen.

#### Päätös:

Veisattiin virsi 125. Kirkkoherra piti alkuhartauden.  
Puheenjohtaja avasi kokouksen.

### Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kirkkojärjestyksen 3 luvun 29 pykälän 1 momentin mukaan kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka, ja siihen on liitettävä asialuettelo. Kokouskutsu on lähetettävä kirkkovaltuuston ja kirkkoneuvoston jäsenille viimeistään viikkoa ennen kokousta. Samassa ajassa on kokouksesta ilmoitettava yleisessä tietoverkossa. Kokouskutsu voidaan lähettää sähköisesti, jos seurakunta huolehtii, että tähän tarvittavat tekniset välineet ja yhteydet ovat kutsuttavien käytettävissä.

Kokouskutsu asialuetteloineen on lähetetty 28.5.2025 kirkkovaltuutetuille. Kokouskutsu asialuetteloineen on laitettu 28.5.2025 nähtäville seurakunnan www-sivulle.

#### Päätösehdotus:

Todetaan läsnä olevat jäsenet sekä kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

#### Päätös:

Nimenhuudon perusteella todettiin, että läsnä oli 17 valtuutettua. Todettiin kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

### Pöytäkirjantarkastajien nimeäminen ja pöytäkirjan nähtävillä olo

#### Päätösehdotus:

Kirkkovaltuusto valitsee pöytäkirjantarkastajat. Vuorossa Antero Mäkinen ja Eija Mänki sekä varalla Minna Nissilä ja Susanna Peltonen

Lisäksi päätetään, että kirkkovaltuuston pöytäkirja pidetään yleisesti nähtävänä seurakunnan www-sivulla 9.6.–10.7.2025.

#### Päätös:

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Eija Mänki ja Minna Nissilä.

### Kokouksen työjärjestys

Lapsen edun edistämiseksi kirkollisen viranomaisen on päätöksen valmistelussa arvioitava ja otettava huomioon sen vaikutukset lapsiin. Vaikutusten arvioinnin tekee se viranomainen, joka käsittelee asiaa ensimmäisenä. Mikäli lapsivaikutuksia on valmistelussa havaittu, on ne kirjattu esittelytekstiin.

Päätösehdotus: Kirkkovaltuusto hyväksyy jäsenille etukäteen lähetetyn esityslistan kokouksen työjärjestykseksi ja päättää mahdollisista muista asioista.

#### Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin. Muissa asioissa talouspäällikön asia kirkosta.

---

## 15. Tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus

### Kirkkoneuvosto 19.3.2025

Tilinpäätöksen laadinnasta vastaa kirkkoneuvosto. Tilinpäätöksen allekirjoittavat päätösvaltainen kirkkoneuvosto ja taloudesta vastaava viranhaltija.

Seurakuntatalouden tilikausi on kalenterivuosi. Tilinpäätös on laadittava tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä joko paperimuodossa tai sähköisessä muodossa. Kirkkoneuvoston allekirjoitettua tilinpäätöksen, sen tulee viipymättä saattaa tilinpäätös tilintarkastajan tarkastettavaksi. Tilintarkastajan on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Tilintarkastuksen jälkeen kirkkovaltuuston on käsiteltävä tilinpäätös viimeistään tilikautta seuraavan kesäkuun loppuun mennessä.

Seurakuntatalouden tilinpäätös erillisinä taseyksikköinä hoidettuine rahastoineen (esim. hautainhoitorahasto) muodostaa yhden tilinpäätöksen, joka käsitellään hallinnollisesti yhtenä kokonaisuutena.

Päätösehdotus talouspäällikkö:

Kirkkoneuvosto hyväksyy vuoden 2024 tilinpäätöksen.

Kirkkoneuvosto oikeuttaa talouspäällikön tekemään teknisiä korjauksia tilinpäätökseen.

Kirkkoneuvosto allekirjoittaa tilinpäätöksen ja luovuttaa sen tilintarkastajalle tarkastettavaksi.

Päätös: Kirkkoneuvosto hyväksyi vuoden 2024 tilinpäätöksen.

Kirkkoneuvosto oikeutti talouspäällikön tekemään teknisiä korjauksia sekä kirkkoneuvoston käsittelyssä esiin tulleet tekstimuutokset tilinpäätökseen.

Kirkkoneuvosto allekirjoitti tilinpäätöksen ja päätti luovuttaa sen tilintarkastajalle tarkastettavaksi.

### Kirkkoneuvosto 22.5.2026

Esityslistan valmistumiseen mennessä ei ole saatu vielä tilintarkastajan tilintarkastuskertomusta. Talouspäällikkö lähettää kertomuksen heti tilintarkastajalta sen saatuaan. Mikäli kertomusta ei saada, pidetään ylimääräinen neuvoston kokous ennen 5.6. pidettävää kirkkovaltuustoa.

Päätösehdotus talouspäällikkö:

Merkitään, että tilintarkastuskertomus ei ollut vielä käytettävissä. Kirkkoneuvosto käsittelee sen ennen kirkkovaltuuston kokousta.

Päätös: Kirkkoneuvosto hyväksyi talouspäällikön kokouksessa tekemän päätösehdotuksen.

---

## Kirkkoneuvosto 5.6.2025

### ”TILINTARKASTUSKERTOMUS 2024

Olen tarkastanut Tammelan seurakunnan hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2024. Tilinpäätös sisältää tuloslaskelman, taseen, rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutumisvertailun ja toimintakertomuksen.

#### Kirkkoneuvoston ja muiden tilivelvollisten velvollisuudet

Kirkkoneuvosto ja muut tilivelvolliset ovat vastuussa hallinnosta ja taloudenhoidosta tilikaudella. Kirkkoneuvosto ja talouspäällikkö vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta ja siitä, että tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot seurakunnan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti.

Kirkkoneuvosto ja talouspäällikkö vastaavat myös sisäisen valvonnan järjestämisestä ja sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

#### Tilintarkastajan velvollisuudet

Olen tarkastanut tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti olennaisten virheellisyyksien havaitsemiseksi ja raportoimiseksi tarkastuksen tuloksina. Hallinnon tarkastuksessa ole selvittänyt hallinnon lainmukaisuutta ja päätöstenmukaisuutta. Muodostan käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäkseni suunnittelemaan asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet ja voidakseni lausua sisäisen valvonnan järjestämisestä mutta en siinä tarkoituksessa, että pystyisin antamaan lausunnon seurakunnan sisäisen valvonnan tehokkuudesta.

Olen tehnyt tarkastuksen riittävän varmuuden saamiseksi siitä, että seurakunnan hallintoa on hoidettu laillisesti ja asianomaisten toimielinten ja viranhaltijoiden päätösten mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa olen tarkastanut riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

#### Tarkastuksen tulokset

Seurakunnan hallintoa on hoidettu laillisesti ja päätösten mukaisesti lukuun ottamatta seuraavia kirkkovaltuustoon nähden sitovien talousarviopoikkeamia: Vuoden 2024 talousarvion kirkkovaltuustoon nähden sitova määräraha (toimintakate 1) ylittyi käyttötaloulosan seurakunnallinen toiminta pääluokassa 65 893,78 euroa ja kiinteistötoimi pääluokassa 54 687,98 euroa sekä investointiosan kirkon remontin osalta 234 112,16 euroa. Kirkkovaltuusto on tilikauden päättymisen jälkeen 5.3.2025 ennen tilinpäätöksen laadintaa hyväksynyt talousarvioylitykset vuodelle 2024. Kirkkohallituksen talousarvion laatimista koskevan määräyksen mukaan, jos talousarvioon on tarve tehdä muutoksia, muutokset on esitettävä tilikauden aikana kirkkovaltuustolle, joka päättää niistä.

Seurakunnan sisäinen valvonta on järjestetty asianmukaisesti.

Seurakunnan tilinpäätös on laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot tilikauden toiminnasta, taloudesta, taloudellisesta kehityksestä ja taloudellisista vastuista.

**Lausunnot tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä**

Esitän tilinpäätöksen hyväksymistä.

Esitän vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tarkastamaltani tilikaudelta.

Espoo 31.5.2025

Mikko Helkiö  
JHT  
(osoite)''

Esityslistan liitteenä tilintarkastusraportti

**Päätösehdotus talouspäällikkö:**

Kirkkoneuvosto merkitsee tiedoksi tilintarkastaja Mikko Helkiön tilintarkastusraportin.

Kirkkoneuvosto esittää tilinpäätöksen 2024 yhdessä tilintarkastajan tilintarkastuskertomuksen kanssa kirkkovaltuuston hyväksyttäväksi.

Tilikauden ylijäämän kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle kirjattavaksi taseen omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille.

Kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle, että se päättää tili- ja vastuuvapaudesta.

**Päätös:** Päätösehdotus hyväksyttiin.

---

**Kirkkovaltuusto 5.6.2025**

Tilinpäätös 2024 on lähetetty valtuutetuille kirjepostina 26.5. ja sähköpostitse 28.5.

**Päätösehdotus kn:**

Kirkkovaltuusto hyväksyy tilinpäätöksen 2024.

Tilikauden ylijäämän kirkkovaltuusto päättää kirjattavaksi taseen omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille.

Kirkkovaltuusto päättää tili- ja vastuuvapaudesta.

**Päätös:**

Kirkkovaltuusto hyväksyi tilinpäätöksen 2024.

Tilikauden ylijäämän kirkkovaltuusto päätti kirjattavaksi taseen omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille.

Kirkkovaltuusto myönsi yksimielisesti tili- ja vastuuvapauden tilivelvollisille.

## 16. Haudan hoito / Letkun diakoniapiirin anomus

### Kirkkoneuvosto 22.5.2025

Letkun diakoniapiiri on toimittanut anomuksen:

”Kirkkoherra: Juha Koivulahti  
Talouspäällikkö: Ulla Koskela  
Kirkkoneuvosto

Esitämme seurakunnalle pyynnön, joka koskee Letkun entisen opettajan Lyyli Revon hautaa. Hauta on ainaishauta, eikä sillä ole haltijaa, kun ei ole sukulaisia. Olemme Letkun Diakoniapiirin rahoilla maksaneet kukat ja Kirsti Uutela on hoitanut haudan, vieden kukat ja kynttilän jouluna. Nyt piirimme pienenee koko ajan, meillä on huoli, miten haudan hoidon käy, kun meistä ei ole enää sitä hoitamaan.

Ystävällisesti pyydämme, voisiko seurakunta ottaa tämän Lyyli Revon haudan hoitaakseen. Hän teki niin paljon hyvää Diakonia ja Lähetystyötä, on surullista, jos hänen hautansa jää hoitamatta.

Liitteet. Selvitys Lyyli Revon elämästä.

|                      |                                 |
|----------------------|---------------------------------|
| Letkun Diakoniapiiri | Puheenjohtaja Seija Saarinen    |
|                      | Rahaston hoitaja Kirsti Uutela” |

Diakoniapiiri esittää perusteluissa, että Revon irtaimisto olisi hänen veljensä kuoltua testamentattu seurakunnan diakoniatyölle. Testamentista ei löydy seurakunnasta asiakirjoja. Diakoni Sari Tenhami selvitti asiaa aiemmilta diakonian viranhaltijoilta. Revon ja veljensä talo oli testamentattu jollekin yhdistykselle, joka ei pystynyt kiinteistöä tyhjentämään irtaimistosta. Seurakunnan diakonit olivat tämän tyhjennyksen tuolloin tehneet, tuotto diakonialle irtaimiston myynnistä ei ollut merkittävä, noin 100 markkaa.

Kirkkolain 33 §:n mukaan kirkkovaltuusto voi päättää, että seurakunta vastaa haudan hoidosta, jos vainajan muiston vaalimista pidetään seurakunnan kannalta tärkeänä.

Tammelan seurakunnan hautausmaan käyttösuunnitelma: ”Seurakunnalle palautuneet kulttuurihistoriallisesti tai taiteellisesti arvokkaat hautamuistomerkit inventoidaan Museoviraston ohjeiden mukaisesti ja kirkkoneuvoston päätöksellä ne voidaan säilyttää hautausmaan vanhalla puolella. Merkkihenkilöiden, kuten entisten kirkkoherrojen haudat voidaan kirkkovaltuuston päätöksellä ottaa seurakunnan varoin hoidettaviksi.”

Selvitysten perusteella voidaan todeta, että Lyyli Repo on tehnyt ansiokasta työtä Portaan merimieslähetystyöpiirin perustajajäsenenä, mutta haudan hoidon ottaminen seurakunnan varoilla hoidettavaksi ei ole perusteltua.

### Päätösehdotus talouspäällikkö:

Kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle, että Tammelan seurakunta ei ota Lyyli Revon haudan hoitoa seurakunnan varoilla hoidettavaksi.

---

**Käsittely:**

Kirkkoneuvosto kävi keskustelun, jonka jälkeen talouspäällikkö muutti päätösehdotusta.

**Muutettu päätösehdotus talouspäällikkö:**

Kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle, että Tammelan seurakunta ottaa Lyyli Revon haudan seurakunnan varoilla hoidettavaksi 10 vuodeksi. Hoitomuotona perennahoito.

**Päätös:**

Merkittiin, että Asko Koivu jääväsi itsensä Letkun diakoniapiirin jäsenenä ja poistui asian käsittelyn ajaksi kokouksesta.

Kirkkoneuvosto hyväksyi muutetun päätösehdotuksen.

---

**Kirkkovaltuusto 5.6.2025**

**Päätösehdotus kn:**

Kirkkovaltuusto päättää, että Tammelan seurakunta ottaa Lyyli Revon haudan seurakunnan varoilla hoidettavaksi 10 vuodeksi. Hoitomuotona perennahoito.

**Päätös:**

Merkittiin, että Asko Koivu jääväsi itsensä Letkun diakoniapiirin jäsenenä ja poistui asian käsittelyn ajaksi kokouksesta.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

---

## 17. Muut asiat

### 1. Kirkkoon tutustuminen

Merkittiin, että kirkkovaltuusto käy kokouksen jälkeen tutustumassa kirkkoon. Kirkon korjaus- ja muutosprojektin lopputarkastus ja luovutus on 18.6.2025.

## 18. Valitusosoitus ja kokouksen päättäminen

### Päätösehdotus:

Kirkkovaltuusto antaa valitusosoituksen.

### Päätös:

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 18.40.

## VALITUSOSOITUS

Tammelan seurakunta  
Kirkkovaltuusto  
5.6.2025

### 1 MUUTOKSENHAKUKIELLOT

#### Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevat muutoksenhakukiellot

Seuraavista päätöksistä ei kirkkolain (652/2023) 12 luvun 4 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 2 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 146 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan hankintalain mukaista valitusta ei voi tehdä päätöksestä tai muusta ratkaisusta, joka koskee yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua.

**Pöytäkirjan pykälät: 14,17,18**

#### Erikseen säädetty muutoksenhakukiellot

- Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 2 luvun 6 §:n 2 momentin mukaan valittamalla ei saa hakea muutosta hallinnon sisäiseen määräykseen, joka koskee tehtävän tai muun toimenpiteen suorittamista.
- Hankintaa koskevista päätöksistä ei kirkkolain 12 luvun 8 §:n 2 momentin nojalla saa tehdä kirkkolain mukaista oikaisuvaatimusta eikä kirkollisvalitusta, jos asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan. Asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnysarvon. Kansalliset kynnysarvot ilman arvonlisäveroa laskettuna ovat:
  - 60 000 € (tavarat ja palvelut sekä suunnittelukilpailut);
  - 150 000 € (rakennusurakat);
  - 400 000 € (hankintalain liitteen E 1–4 kohdassa tarkoitetut sosiaali- ja terveyspalvelut);
  - 300 000 € (hankintalain liitteen E 5–15 kohdassa tarkoitetut muut erityiset palvelut) ja
  - 500 000 € (käyttöoikeussopimukset).
- Muun lainsäädännön mukaan päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

**Pöytäkirjan pykälät ja valituskieltojen perusteet:**

### 2 HANKINTAOIKAISU

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön asianosainen voi tehdä hankintayksikölle kirjallisen hankintaoikaisun (hankintalaki 132–135 §). Hankintaoikaisu toimitetaan hankintayksikölle.

**Hankintayksikkö:** Tammelan seurakunta

Käynti- ja postiosoite: Tammelantie 29, 31300 TAMMELA

Sähköposti: tammelan.seurakunta@evl.fi

Hankintaoikaisu on tehtävä **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin. Hankintaoikaisun on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Hankintaoikaisun voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti.

### Hankintaoikaisun sisältö

Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi:

- oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi
- tiedot hankintaoikaisun kohteena olevasta päätöksestä
- millaista oikaisua päätökseen vaaditaan
- millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan.

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

## 3 VALITUSOSOITUS

### Valitusviranomainen ja valitusaika

#### a) Kirkollis- ja hallintovalitukset

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella

15,16

#### Valitusviranomainen ja yhteystiedot:

##### Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 HÄMEENLINNA

Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Kirkollisvalitus, pöytäkirjan pykälät: 15,16

Hallintovalitus, pöytäkirjan pykälät:

Valitusaika on **30 päivää** päätöksen tiedoksisaannista.

### Muutoksenhakuajan laskeminen

Valitus- ja oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista, tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana ajankohtana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä siitä, kun pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa. Jos muutoksenhaun viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluihminen tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

#### b) Valitus markkinaoikeuteen

Valitus on tehtävä kirjallisesti **14 päivän kuluessa** siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.

Jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen hankintalain 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa, valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun tarjoaja on saanut tiedon päätöksestä valitusosoituksineen.

Valitus markkinaoikeudelle on tehtävä viimeistään kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä oheisasiakirjoineen tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Hankinta-asiaan muutosta hakevan on lisäksi kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön ilmoittamaan osoitteeseen viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Hankintayksikön yhteystiedot ovat edellä hankintaoikaisua koskevassa kohdassa.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella voidaan saattaa hankintalaissa tarkoitettu hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan. Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua, 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin hankintalain 75 §:n nojalla tai 3) sitä, että hankintalain 93 §:ssä tarkoitettun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia. Asia voidaan saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnyksarvon.

#### Markkinaoikeuden yhteystiedot

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle osoitettuna osoitteeseen:

Postiosoite: **Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI**

Käyntiosoite: **Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki**

Puhelinvaihtelu: **029 564 3300**

Telekopio: **029 564 3314**

Sähköpostiosoite: [markkinaoikeus@oikeus.fi](mailto:markkinaoikeus@oikeus.fi)

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

## 4 VALITUKSEN SISÄLTÖ JA LIITTEET SEKÄ VALITUKSEN TOIMITTAMINEN JA OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

### Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää
- sähköpostiosoite, jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimuksen perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä valitusviranomaiselle.

### Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei valitusviranomaisen toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa.

---

### Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusajassa päätöksessä mainitulle valitusviranomaiselle. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

### Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu, jollei lain 5, 7, 8 tai 9 §:stä muuta johdu. Tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta annetun oikeusministeriön asetuksen (1383/2018) 1 §:n mukaan oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa on 270 € ja markkinaoikeudessa 2 120 €. Käyttelymaksu markkinaoikeudessa on kuitenkin 4 240 €, jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa ja 6 350 €, jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy täältä: [Maksut – Tuomioistuinlaitos \(oikeus.fi\)](#)

**Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen**